

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:**Esas Sayısı : 2018/115****Karar Sayısı : 2020/81****Karar Tarihi: 30/12/2020**

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Özgür ÖZEL, Engin ÖZKOÇ ile birlikte 138 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A. Tümünün ve ayrı ayrı tüm maddelerinin ve ekli listelerin Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 6., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına,

B. Tümünün iptaline karar verilmemesi hâlinde;

1. 3. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan "...ekonomik ve sosyal..." ve "...mümkün ve makul olan..." ibarelerinin,

2. 4. maddesinin;

a. (9) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin "...Kurum tarafından yetkilendirilen özel hukuk tüzel kişilerinden Kurumun belirlediği usul ve esaslar kapsamında ayrıca denetim hizmeti alır." bölümünün,

b. (15) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...uygulanmaz." ibaresinin,

3. 5. maddesinin (4) numaralı fıkrasının,

4. 6. maddesinin;

a. (2) numaralı fıkrasında yer alan "...radyoaktif atıkların..." ibaresinin,

b. (4) numaralı fıkrasının;

i. (a) bendinde yer alan "...mümkün ve makul olan..." ibaresinin,

ii. (ğ) bendinin "...ve yalnızca kısıtlı kullanım amacıyla düzenleyici kontrolden çıkarılabilir." bölümünün,

5. 7. maddesinin;

a. (10) numaralı fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinin,

b. (11) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesinin,

c. (14) numaralı fıkrasının;

i. Birinci cümlesinde yer alan "...bağlı kalınmaksızın..." ibaresinin,

ii. Üçüncü cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanınca..." ibaresinin,

6. 8. maddesinin (3) numaralı fıkrasıyla 9/11/2007 tarihli ve 5710 sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun'un 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci cümlelerinin yürürlükten kaldırılmasının,

7. Geçici 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Başkan tarafından uygun görülenler..." ibaresinin,

Anayasa'nın 2., 10., 13., 17., 56., 87., 128. ve geçici 21. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına,

karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (KHK) KURALLARI

İptali talep edilen KHK şöyledir:

"NÜKLEER DÜZENLEME KURUMUNUN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Nükleer Düzenleme Kurumunun kurulması ve bazı Kanunlarda değişiklik yapılması; 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 2/7/2018 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, barışçıl kullanım ilkesi esas alınarak, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasına yönelik uygulanması gereken temel ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarını ve bu faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz Nükleer Düzenleme Kurumunun teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile personelinin özlük haklarına ilişkin esasları belirlemektir.

(2) Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon ile ilgili tesis, cihaz, madde ve faaliyetler bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındadır.

(3) Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamında verilecek muafiyetler ile bu muafiyetlerin sınır ve koşulları güvenlik ve emniyet ilkeleri esas alınarak Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından yönetmelikle belirlenir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 2- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanmasında;

- a) **Bakanlık:** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- b) **Başkan:** Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanını,
- c) **Bertaraf:** Radyoaktif atıkların ve kullanılmış yakıtların geri alma niyeti olmaksızın nihai olarak depolanmasını,
- ç) **Düzenleyici kontrol:** Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki faaliyetlere ilişkin olarak Kurumun yürüttüğü düzenleme, yetkilendirme, değerlendirme ve denetleme faaliyetleri ile yaptırımların uygulanmasını,
- d) **Düzenleyici kontrolden çıkarma:** Kurumun belirlediği koşullar çerçevesinde, bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki tesis, cihaz, madde, faaliyet ve faaliyetin yürütüldüğü yer üzerinde düzenleyici kontrol uygulanmasına gerek kalmadığı yönündeki Kurum kararı,
- e) **Emniyet:** Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki tesisler ve radyoaktif maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, her türlü yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek ve gerektiğinde karşılık vermek üzere gerekli fiziksel koruma önlemlerinin alınmasını ve bu önlemlerin etkinliğinin sürdürülmesini,
- f) **Güvenlik:** Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasını sağlamak üzere uygun şartların oluşturularak sürdürülmesi, kazaların önlenmesi veya kaza sonuçlarının hafifletilmesini,
- g) **İşletmeden çıkarma:** Bir daha işletilmeme kararı ile faaliyetin yürütüldüğü yerin düzenleyici kontrolden çıkarılmasına yönelik faaliyetler bütünü,
- ğ) **İzin:** Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin bir faaliyetin ilgili mevzuat ve yetki koşulları uyarınca bir kez yerine getirilmesi için her defasında Kurum tarafından verilen yetkiyi,
- h) **Kurul:** Nükleer Düzenleme Kurulunu,
- ı) **Kurum:** Nükleer Düzenleme Kurumunu,
- i) **Lisans:** Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin bir faaliyetin ilgili mevzuat ve yetki koşulları uyarınca ve geçerli olduğu süre içerisinde yürütülmesi için Kurum tarafından verilen yetkiyi,
- j) **Nükleer güvence:** Nükleer silahların yayılmasının önlenmesine yönelik ulusal ve uluslararası yükümlülükleri,

k) Nükleer madde: Uranyum, toryum, plütonyum ile diğer bölünebilir maddelerin Kurum tarafından belirlenen izotopları ile fiziksel ve kimyasal formlarını,

l) Nükleer tesis: Nükleer maddenin çıkarıldığı, üretildiği, işlendiği, kullanıldığı, bulundurulduğu, yeniden işlendiği veya depolandığı tesisi,

m) Radyasyon: İyonlaştırıcı radyasyonu,

n) Radyasyon kaynağı: Radyoaktif kaynaklar ile radyasyon üreten veya yayan cihazları,

o) Radyasyon tesisi: Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, kullanılması, bulundurulması veya bakım ve onarımının yapılması amacıyla özel olarak tasarlanmış tesisi,

ö) Radyasyon uygulamaları: Radyasyon kaynaklarının kullanılması, bulundurulması, ithalatı, ihracatı, ticareti gibi faaliyetleri,

p) Radyoaktif atık: Kurum tarafından belirlenen serbestleştirme ve salım seviyelerinin üstünde radyoaktivite içeren ve yeniden kullanılmamasına karar verilen radyoaktif maddeleri veya radyoaktif madde bulaşmış ya da radyoaktif olmuş yapı, sistem, bileşen ve diğer malzemeleri,

r) Radyoaktif atık tesisi: Radyoaktif atıkların işlendiği, geçici olarak depolandığı veya bertaraf edildiği tesisi,

s) Radyoaktif atık yönetimi: Radyoaktif atıkların toplanması, muamelesi, işlenmesi, tesis içi taşınması, depolanması veya bertarafı ile ilgili idari ve teknik bütün faaliyetleri,

ş) Radyoaktif kaynak: İçeriğindeki radyoaktif maddeden faydalanılarak radyasyon uygulamalarında kullanılmak üzere üretilen açık veya kapalı kaynakları,

t) Radyoaktif madde: Nükleer madde, radyoaktif kaynak ve radyoaktif atıklar da dâhil olmak üzere, çekirdekleri kendiliğinden bozunmaya uğrayarak radyasyon yayan izotop veya izotopları içeren maddeleri,

u) Serbestleştirme: Radyoaktif maddelerin aktivitelerinin belirli düzeylerin altında olması veya altına düşmesi sonucu düzenleyici kontrolden çıkarılmasını,

ü) TAEK: Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu,

v) Yetkilendirilen kişi: Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki bir faaliyetin yürütülmesi için Kurum tarafından kendisine lisans, izin, onay veya yetki belgesi verilen gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler

Genel ilkeler

MADDE 3- (1) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanında, nükleer enerji ile ilgili herhangi bir faaliyeti yürütecek gerçek veya tüzel kişiler, Türkiye Cumhuriyetinin taraf

olduğu nükleer güvence ile ilgili uluslararası anlaşma ve sözleşmelere uymakla yükümlüdür.

(2) Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamına giren ve çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyona maruz kalma riskini içeren her türlü faaliyette;

a) Faaliyetin bireysel veya toplumsal açıdan fayda sağlaması,

b) Faaliyet nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon dozlarının, çevresel, ekonomik ve sosyal faktörler de dikkate alınarak mümkün ve makul olan en düşük düzeyde tutulması,

c) Faaliyet nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon dozlarının Kurum tarafından belirlenen doz sınırlarını aşmaması

ilkeleri esas alınır.

(3) Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamına giren faaliyetler ile bu faaliyetlerin yürütüldüğü tesis veya yerler güvenlik, emniyet ve nükleer güvence açısından Kurumun düzenleyici kontrolüne tabidir.

(4) Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki faaliyetleri bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamı dışındaki alanlarda düzenleyen ya da denetleyen diğerk kamu kurum ve kuruluşlarının idari işlem ve eylemleri güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceyi zafiyete uğratacak, Kurumun yetkilerini kısıtlayacak, yetkilerini ve görevlerini yerine getirmesini engelleyecek şekilde ve Kurumun uygun görüşü alınmadan tesis edilemez. Güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin husus ve faaliyetlerde bu Kanun Hükümünde Kararname hükümleri uygulanır.

(5) Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki faaliyetlerde öncelikli olarak güvenlik ve emniyetin temin edilmesi esastır.

(6) Bir faaliyetin yürütülmesinde veya tesiste güvenlik ve emniyetin sağlanmasında asıl sorumluluk yetkilendirilen kişiye aittir. Verilen yetkinin koşullarına ve mevzuata uymak veya düzenleyici kontrol altında olmak veya yükümlülüklerini yerine getirmek üzere görevlendirme yapmak veya hizmet almak yetkilendirilen kişinin sorumluluğunu azaltmaz ve ortadan kaldırmaz.

(7) Kurum, düzenleyici kontrol kapsamındaki faaliyetleri nedeniyle yetkilendirilen kişinin eylem ve işlemlerinden sorumlu tutulamaz.

(8) Yetkilendirilen kişinin bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki sorumlulukları, yetkilendirmede belirtilen koşulların sağlandığının Kurum tarafından teyit edilmesi ile sona erer. Yetkilendirilen kişinin işi bırakması, iflas etmesi ve benzeri durumlar sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme, Denetim ve Koordinasyon

Yetkilendirme ve denetim

MADDE 4- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki faaliyetler Kurumdan yetki alınmaksızın yürütülemez. Bu Kanun Hükümünde Kararname

kapsamındaki bir faaliyeti yürütmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler Kurumdan faaliyet için gerekli yetkiyi almak üzere Kuruma başvurmakla yükümlüdür. Ancak, Kurum yetkilendirme gerektirmeyen faaliyetleri belirleyerek bunlar için bildirim yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurumdan yetki belgesi veya onay alınması gereken hususlar ile izin ve/veya lisans alınması gereken faaliyetler Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(3) Kurumdan yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları veya Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiler lisans alabilir.

(4) Kurum yetkilendirdiği bir faaliyet için güvenlik ve emniyete ilişkin uyulması gereken koşullar da dâhil olmak üzere gerekli yetki koşullarını belirler.

(5) Kurum yetkilendirilmek üzere Kuruma başvuran kişiler tarafından sunulan bilgi ve belgelerin doğrulanması amacıyla yönelik olarak araştırma, yerinde inceleme veya tespit yapılabilir.

(6) Kurum tarafından verilen yetki devredilemez.

(7) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki yetkilendirmelere ilişkin süreçler, başvuru, yetkilerin kapsamı ve geçerlilik süreleri, yenileme, iptal, askıya alma veya daha önce yetkilendirilmiş bir faaliyet için başka bir kişinin yetkilendirilmesine ilişkin hususlar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(8) Yetkilendirme için başvuru yapan kişiler, Kurum tarafından yetkilendirme için talep edilen tüm bilgi ve belgeleri istenilen biçim ve içerikte sağlamak ve Kurum bütçesine gelir kaydedilmek üzere Kurum tarafından belirlenen bedelleri ödemekle yükümlüdür.

(9) Kurum tarafından yetkilendirilen tüzel kişilerin verilen yetkinin koşulları çerçevesinde; her türlü sorumluluk kendisinde olmak üzere, yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve yükümlülükler Cumhurbaşkanınca düzenlenir. Yetkilendirilen tüzel kişiler, tesisi oluşturan yapı, sistem ve bileşenlerin inşaa, imalat ve montaj süreçlerinin denetimine yönelik olarak, Kurum tarafından yetkilendirilen özel hukuk tüzel kişilerinden Kurumun belirlediği usul ve esaslar kapsamında ayrıca denetim hizmeti alır. Yetkilendirilen kişinin bu fıkra kapsamındaki denetim faaliyetlerine ve denetçilere ilişkin sorumlulukları Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(10) Kurum tarafından yetkilendirilen tüzel kişiler verilen yetkinin koşulları çerçevesinde; her türlü sorumluluk kendisinde olmak üzere;

a) Faaliyet sırasında radyasyondan korunma, güvenlik ve emniyeti sağlar,

b) Personelin ve kuruluşun güvenlik ve emniyet kültürüne sahip olmasını sağlar,

c) Faaliyeti güvenli ve emniyetli bir şekilde sürdürülebilmesi için gerekli organizasyon yapısıyla, gerekli mali kaynaklarla, yeterli sayıda ve yetkin personel istihdam ederek sürdürür,

ç) Kurum tarafından belirlenen sıklıkta güvenlik ve emniyet değerlendirmeleri yapar veya yaptırır,

d) Faaliyetini Kurum tarafından uygun görülen yönetim sistemiyle yürütür,

e) Kurum tarafından istenen tüm bilgi ve belgeleri istenen biçim, içerik ve kapsamda Kuruma sunar,

f) Güvenlik ve emniyete ilişkin olarak gereken veya Kurum tarafından istenen araştırma ve incelemeleri yapar veya yaptırır,

g) Mevzuatta ve yönetim sisteminde tanımlı kayıtları tutar, bildirim ve raporlamaları yapar,

ğ) Nükleer güvenceye ilişkin yükümlülüklerini yerine getirir,

h) Faaliyetin sona ermesinden sonra faaliyetin düzenleyici kontrolden çıkarılması için gereken şartları sağlar,

i) Kurum tarafından yapılan denetimler kapsamında gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler ile işlem ve eylemleri yerine getirir,

j) Nükleer güvenlik ilkeleri ile sınırlı olmak kaydıyla, Kurum tarafından belirlenen güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin ilave yükümlülükleri yerine getirir.

(11) Yetkilendirilen gerçek kişiler yetkilendirilmiş olduğu faaliyeti güvenlik ve emniyete azami önem ve önceliği vererek mevzuat ve yetki koşulları uyarınca yerine getirir.

(12) Yetkilendirilen kişi, faaliyete ilişkin yükümlülükleri sona ermeden, faaliyetin yürütüldüğü yeri veya tesisi, nükleer maddeyi, radyoaktif kaynağı veya radyoaktif atığı sahipsiz kalacak şekilde terk edemez.

(13) Yetkilendirilen kişiler Kurumun denetimine tabidir. Kurum, bu kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerini de denetleyebilir. Denetimler programlı ya da programsız, resmi tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde haberi veya habersiz yapılabilir. Bu madde kapsamında yapılacak iş ve işlemler ile denetçinin vasıfları, denetimin şekli, kapsamı ve denetime ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(14) Kurum bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki denetim yetki ve sorumlulukları ile ilgili olarak, sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak şekilde inceleme, araştırma, tespit ve raporlama yapmak üzere ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları, yetkilendirilmiş özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişilerden hizmet satın alabilir.

(15) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında lisans verilen tesislerin sahalarda yapılacak yapılar hakkında 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 9/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun fenni mesuliyete ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu yapıların denetimi Kurum tarafından yapılır. Denetimler bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte de yapılabilir. Kurumun bu kapsamdaki talepleri ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları tarafından gecikmeksizin karşılanır.

(16) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bir faaliyeti yürütmek üzere yetkilendirilen kişiler Kurumun denetimleri için Kurum bütçesine gelir kaydedilmek üzere Kurum tarafından belirlenen tutarda bedeli yatırmakla yükümlüdür.

Koordinasyon

MADDE 5- (1) İçişleri Bakanlığı, nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin saha dışı fiziksel korunması ve emniyet konularını yetkilendirilen kişi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının desteği ile yürütür. Sorumluluğu yetkilendirilen kişiye ait olan nükleer tesis ve maddelerin saha içi emniyetine ilişkin beklenmeyen yetersizliklerin oluşması ve yetkilendirilen kişinin veya Kurumun talep etmesi durumunda, İçişleri Bakanlığı saha içi emniyetin sağlanması için gerekli geçici tedbirleri alır.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki faaliyetlerden nükleer tesis ve radyoaktif maddelerin emniyetine ilişkin gerekli işbirliği ve destek Dışişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanır.

(3) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki faaliyetlerden tanı, tedavi, görüntüleme, tıbbi araştırma veya prosedür gereği kullanılan radyasyon kaynaklarının ve donanımlarının taşınması gereken asgari gereklilikler, kalite, piyasa gözetimi ve denetimi ile hasta ve refakatçilerinin radyasyondan korunmasına ilişkin hususlar Kurumun uygun görüşü alınarak Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenir.

(4) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında olan faaliyetlerde Çevresel Etki Değerlendirme Raporunun radyolojik etkilere ilişkin bölümlerinin formatı Kurumun uygun görüşü ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenir ve bu bölümler Kurum tarafından değerlendirilir.

(5) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki faaliyetlerde radyasyon acil durumları ile saha içi acil durumlara müdahale Kurum tarafından, saha dışı acil durumlara müdahaleye ilişkin hususlar ise Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından düzenlenir. Yetkilendirilen kişi Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı koordinasyonunda yönetilecek acil durumlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde hareket eder.

(6) Radyoaktif maddelerin taşınmasında; güvenlik ve emniyete ilişkin hususlar Kurum tarafından, diğer hususlar ise Kurumun uygun görüşü alınarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenir.

(7) Binalarda radon birikimi, yapı malzemeleri ile içme ve kullanma suyundaki radyoaktivite, kaplıca, mağara, maden gibi yeraltı ve yer üstü işyerlerinde yürütülen faaliyetler nedeniyle maruz kalınabilecek radyasyon, uçuş personelinin maruz kaldığı radyasyon gibi doğal radyasyona maruz kalma durumları, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından Kurumun uygun görüşü alınarak düzenlenir. Kurum bu durumlara ilişkin radyasyondan korunma açısından özel şartlar belirleme ve bu şartlara uygunluğu denetleme yetkisini haizdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kullanılmış Yakıtlar, Radyoaktif Atıklar, İşletmeden Çıkarma Radyoaktif Atık ve İşletmeden Çıkarma İlkeleri, Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planı ve Özel Hesaplar

Radyoaktif atıklar

MADDE 6- (1) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sonucu ortaya çıkmış olan radyoaktif atıklar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde sokulamaz.

(2) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde üretilmiş ve kullanım süresi dolduğunda menşei ülkeye iade şartı ile ihraç edilmiş radyoaktif kaynaklara ve radyoaktif atıkların transit geçişine birinci fıkraya hükmü uygulanmaz.

(3) Radyoaktif atıklar çevreye salınmaz veya bırakılmaz.

(4) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin olarak;

a) Ortaya çıkacak radyoaktif atıklar miktar, hacim ve radyoaktivite açısından mümkün ve makul olan en düşük düzeyde tutulur.

b) Radyoaktif atıklar başka bir yetkilendirilen kişiye devredilene kadar, işletme esnasında ortaya çıkan kullanılmış yakıtlar ise her halükarda işletme ömrü boyunca santral sahasında depolanır.

c) Ortaya çıkan kullanılmış yakıtlar veya radyoaktif atıkların yönetimi ve ilgili maliyetlerin karşılanması da dâhil olmak üzere tüm sorumluluk faaliyet için yetkilendirilen kişiye aittir.

ç) Kullanılmış yakıtların ve radyoaktif atıkların tesis içerisinde veya tesis dışarısında her türlü taşınmasından kullanılmış yakıtı veya radyoaktif atığı ortaya çıkaran faaliyeti yürütmek üzere yetkilendirilen kişi sorumludur. İşletmeden çıkarma faaliyetleri sırasında meydana çıkacak radyoaktif atıkların her türlü sorumluluğu yetkilendirilen kişiye aittir.

d) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı içerisinde yapılan faaliyetler neticesinde ortaya çıkan radyoaktif atıklar TAEK tarafından bertaraf edilir.

e) Sahipsiz radyoaktif bir madde tespit edildiği takdirde TAEK ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak gerekli tedbirleri alır veya aldırır.

f) Nükleer tesisler, radyasyon tesisleri ve radyoaktif atık işleme ve depolama tesisleri işletme ömürleri sonunda, yetkilendirilen kişi tarafından mali sorumluluğu da üstlenilerek hemen sökülme stratejisi ile işletmeden çıkarılır. Kaza sonrası işletmeden çıkarma durumunda yetkilendirilen kişinin önerisi ve Kurumun onayı ile hemen sökülme dışındaki diğer seçenekler uygulanabilir.

g) Nükleer tesisler, radyasyon tesisleri ve radyoaktif atık işleme ve depolama tesisleri işletmeden çıkarılırken, yetkilendirilen kişi, sahanın kullanımı için özel tedbir gerektirmeyecek şekilde sahayı çevre ile uyumlu hale getirir.

ğ) Radyoaktif atık bertaraf tesisleri mevzuatta tanımlı güvenlik ve emniyet önlemleri alındıktan sonra kapatılır ve yalnızca kısıtlı kullanım amacıyla düzenleyici kontrolden çıkarılabilir.

(5) Yetkilendirilen kişi ilgili mevzuat uyarınca; radyoaktif atığı yurtdışına ihraç ettiği ve ya işlenmek, depolanmak veya bertaraf edilmek üzere başka bir yetkilendirilen kişiye teslim ettiği, ihraç veya teslimi yapan yetkilendirilen kişinin bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki radyoaktif atığa ilişkin sorumluluğu sona erer.

(6) TAEK, yetkilendirilen kişilerin görüşlerini de alarak, Türkiye Cumhuriyetinde bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkan tüm radyoaktif atıklar ve kullanılmış yakuların yönetimine ilişkin ulusal radyoaktif atık politikasını ve stratejinin belirlenmesine esas Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planı Taslağını, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç Aralık ayı sonuna kadar hazırlar ve Bakanlığa sunar. Bakanlık, Kurumun görüşünü alarak Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planını belirler.

(7) Bakanlık merkez muhasebe birimi nezdinde radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabı açılır.

(8) Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı içinde nükleer santral işletenler ürettikleri birim elektrik (kWh) başına radyoaktif atık yönetimi özel hesabına ve işletmeden çıkarma özel hesabına ayrı ayrı olmak üzere 0,15 ABD senti ödeme yapar. Nükleer santral dışındaki tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üreten kişiler de tesisin ve uygulamanın türü, atığın sınıfı, miktarı, aktivitesi ve nükleer santral işletenler tarafından ödenecek miktar esas alınarak belirlenecek tutarda radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma özel hesaplarına ayrı ayrı ödeme yapar. Özel hesaplar için tahsil edilen gelirler amacı dışında kullanılamaz.

(9) Özel hesapların gelirlerini yönetmek ve özel hesaplardan yapılacak ödemeleri onaylamak üzere bir Hesaplar Yönetim Kurulu oluşturulur. Hesaplar Yönetim Kurulu; ikisi Bakanlık olmak üzere, TAEK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve toplam sayısı üçü geçmemek üzere Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde nükleer santral işleten tüzel kişilerin birer temsilcisi ile diğer tesis ve uygulamaları temsilen bir kişi olmak üzere toplam dokuz kişiden oluşur. Bakanlık temsilcilerinden birisi Başkan olarak görev yapar. Hesaplar Yönetim Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı beştir.

(10) Hesaplar Yönetim Kurulunun sekretarya işlemleri Bakanlık tarafından yürütülür. Hesaplar Yönetim Kurulu belirleyeceği konularda çalışma grupları kurabilir; ayrıca gerekli gördüğü takdirde, kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişilerin temsilcilerini bilgi almak üzere çağırabilir.

(11) Özel hesaplara ödenecek miktarlar ile teminat miktarları, nükleer santraller için üretilen birim elektrik (kWh) başına, diğer tesis ve uygulamalar için ise tesisin ve uygulamanın türü, atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesine göre Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Özel hesaplara ödenecek miktarlar ile teminat miktarları her yıl gözden geçirilir ve öngörülen giderleri karşılayacak şekilde güncellenir. Ancak, uluslararası anlaşmalarda belirlenen süreler için bu anlaşmalarda yer alan hükümler uygulanır.

(12) Radyoaktif atık yönetimi özel hesabından;

a) Radyoaktif atık bertaraf tesisi kurulabilecek sahalarda belirlenmesi ve ilgili saha çalışmaları,

b) Radyoaktif atık bertaraf tesisinin tasarımı, lisanslanması, inşaatı, işletilmesi, bakımı, kapatılması ve düzenleyici kontrolden çıkarılması,

c) Bu fıkrada belirtilen amaçlara yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri, işlemlerini yapmak üzere TAEK'e, bu faaliyetleri için ödeme yapılır.

(13) İşletmeden çıkarma özel hesabından;

a) Nükleer tesisler, radyasyon tesisleri ve radyoaktif atık tesislerinin, ortaya çıkan radyoaktif atıkların bertarafının maliyetleri de dâhil olmak üzere işletmeden çıkarılması,

b) Tesis sahasının çevreyle uyumlu hale getirilmesi,

işlemlerini yapmak üzere, yetkilendirilen kişiye bu faaliyetleri için ödeme yapılır.

(14) Radyoaktif atık ve işletmeden çıkarma özel hesabındaki meblağın, işletmeden çıkarma sırasında veya atık yönetimi ile ilgili öngörülenler dışında olabilecek masraflar nedeniyle ya da tesisin planlanandan erken işletmeden çıkarılması üzerine yetersiz kalması durumunda maliyetler yetkilendirilen kişi tarafından sağlanan teminattan karşılanır. Teminat yetersiz ise kalan miktar yetkilendirilen kişiden tahsil edilir. Özel hesapta biriken meblağ dikkate alınarak söz konusu teminat miktarı yetkilendirilen kişinin talebi üzerine yeniden belirlenir.

(15) Özel hesaplarda toplanan gelirler 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca değerlendirilir.

(16) İşletmeden çıkarma özel hesabı her bir tesis için ayrı ayrı takip edilir. İşletmeden çıkarma sırasında özel hesapta biriken meblağ ve teminat toplamından daha az harcama yapılırsa kalan miktar radyoaktif atık yönetimi özel hesabına devredilir.

(17) Ödenecek miktarı zamanında yatırmayanlar hakkında Bakanlık tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil işlemi başlatılır.

(18) Hesaplar Yönetim Kurulunun oluşumu, çalışma usul ve esasları ile özel hesap gelirlerinin elde edilmesi, takibi, tahsili, giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi, özel hesapların işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.

(19) Hesaplar Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, (30.000) gösterge rakamının memur maaş katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar huzur ücreti ödenir.

(20) Tesisin erken işletmeden çıkarılması ihtimaline karşı radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma için gerekli maliyetlerin karşılanabileceğine ilişkin teminatın yeterliliği Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından onaylanıp Kuruma bildirilmeden tesisin işletmeye alınmasına yönelik yetkilendirme yapılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Nükleer Düzenleme Kurumu

Kurum

MADDE 7- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuat ile verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, kısa adı "NDK" olan ve Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıkla ilişkili Nükleer Düzenleme Kurumu kurulmuştur. Kurumun merkezi Ankara'dadır. Kurum; Kurul ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı Kuruldur. Kurum, bu Kanun Hükmünde Kararname ile kendisine verilen görev ve yetkileri bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurum kararları yerindelik denetimine tabi tutulamaz, hiçbir organ, makam, merci veya kişi Kurum kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Kuruma, düzenleyici faaliyetlerini zafiyete uğratacak, bu faaliyetlerle çelişecek veya faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütmesini engelleyecek yükümlülükler verilemez. Kurumun mal ve varlıkları Devlet mali sayılır. Kurumun malları, varlıkları, hak ve alacakları haczedilemez ve rehdedilemez. Kurum bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki faaliyetlere ilişkin gerek görülen yerlerde merkeze bağlı birimler kurabilir.*

(2) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı doğrultusunda Kurumun düzenleyeceği faaliyet, konu ve alanlar ile Kurumun görev ve yetkileri Cumhurbaşkanınca belirlenir.*

(3) *Kurum; acil durum planlaması ve müdahalesi, halk ve çalışanların sağlığı, çevrenin korunması, nükleer alanda hukuki sorumluluk, su kullanımı ve besin tüketimi, arazi kullanımı ve planlaması, tehlikeli maddelerin taşınması ve görev alanıyla ilgili paydaşı olduğu diğer alanlarda yetkili diğer kurum ve kuruluşlarla güvenlik ve emniyet açısından işbirliği yapar ve kurum ve kuruluşlara tavsiyelerde bulunur.*

(4) *Kurumun gelirlerinin giderlerini karşılaması esastır. Kurumun gelirlerinin giderlerini karşılamaması durumunda fark, genel bütçeden Kurumun ilişkili olduğu bakanlığın bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Kurumun gelirlerinin giderlerinden fazla olması durumunda fark, bir sonraki yıl bütçesine aktarılır. Süresinde ödenmeyen Kurum alacakları ve gecikme zamları genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir. Kurumun uygulayacağı işlem ve hizmet bedellerine ilişkin hususlar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir.*

(5) *Kurum, Kurul kararı ile beş yıla kadar yıllara sâri yüklenmelere ait sözleşmeler yapabilir. Kurumun hesap yılı mali yıldır. Kurumun demirbaş ve varlık satışı ve benzeri işlemlerine, bütçe uygulamasına ve giderlerin yapılmasına ilişkin esaslar ile Kurumun iç denetim usul ve esasları, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Kurumun tabi olduğu hükümleri saklı kalmak üzere Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.*

(6) *Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere; toplam beş üyeden oluşur. Kurul üyeleri Cumhurbaşkanınca atanır. Cumhurbaşkanı, atamayla birlikte Başkanı ve İkinci Başkanı görevlendirir.*

(7) *Kurul; nükleer tesis, radyasyon tesisi ve radyoaktif atık tesisleri dışındaki yetkilendirmelere ilişkin yetkilerini Başkana devredebilir. Kurulun görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.*

(8) Kurul üyeleri, görevlerinin devam süresince görevlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay tarafından acele işlerden sayılır. Kurul üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlamış sayılmazlar.

(9) Kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurularını durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar üyelerin almakta oldukları her türlü ödeme Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Kurul üyeliğine atanıp görevi sona erenlere, herhangi bir görev veya işe başlayıncaya kadar, almakta oldukları her türlü ödeme, Kurum tarafından verilmeye devam edilir. Bu fıkrada belirtilen nedenlerle üyeliği sona erenlere Kurum tarafından yapılacak ödeme üç ayı geçemez.

(10) Başkanlık; Başkan, iki başkan yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşur. Başkanlık teşkilat yapısı, başkanlığın ve başkanın görev ve yetkileri, yetki devri, başkan yardımcıları ile daire başkanlarının atanma usul ve şartları Cumhurbaşkanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir. Başkan yardımcıları ile daire başkanlarının yetki, görev ve sorumlulukları ile diğer personelde aranacak nitelikler teşkilat yönetmeliği ile belirlenir.

(11) Kurum personeli bu Kanun Hükmünde Kararnameyle düzenlenen hususlar dışında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. Kurumun hizmet birimlerinde ve merkeze bağlı birimlerde asli görev ve hizmetler, Nükleer Düzenleme Uzmanları, Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcıları ve diğer personel eliyle yürütülür. Kurum personeli Başkanın onayı olmaksızın başka kamu kurum ve kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilemez. Kurumda, istihdam edilecek olan Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlilik sınavları ile nükleer düzenleme uzmanlığına atanmalarına ilişkin yabancı dil yeterliliği de dâhil olmak üzere aranacak şartlar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir. Kurumda istihdam edilmek üzere Kurum adına ve hesabına 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketele Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yurt dışına gönderilenlerden gönderildikleri ülkede yüksek lisans öğrenimlerini tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı kadrolarına; doktora öğrenimlerini tamamladıktan sonra mecburi hizmet yükümlülüklerini ifa etmek üzere yurda dönenler ise, Nükleer Düzenleme Uzmanı kadrolarına atanır.

(12) Kurum insan kaynakları yönetmeliğinin yayımından itibaren Kurumun kadro sayısının yüzde onunu aşmamak üzere ilgili mevzuatta belirtilen süre koşulu dikkate alınmaksızın Kurumun asli görevlerine ilişkin olarak uzmanlığına ihtiyaç duyulan öğretim üyeleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında mesleğe özel yarışma sınavıyla alınanlar ile teknik hizmetler sınıfındaki personel Başkanın talebiyle Kurumda geçici olarak görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen mesleğe özel yarışma sınavıyla alınanlar ile teknik hizmetler sınıfına dâhil personele ve 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki sınırlamalara tabi olmaksızın öğretim üyelerine, Kurul kararı ile görevlendirmeden önce kendilerine ödenen aylık net tutarın yıllık ortalamasını aşmamak üzere Cumhurbaşkanınca belirlenen miktarda ödeme yapılabilir. Bu ödemelerden damga vergisi hariç hiçbir kesinti yapılmaz.

(13) Kurum personelinin çalışma usul ve esasları ile uyacakları mesleki ve etik ilkeler ile istihdam edilecek personelin nitelikleri Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

(14) Bu Kanun Hükmünde Kararnameyle verilen görevlerin yürütülmesi için, 657 sayılı Kanun ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalmaksızın Kurumun görev alanı ile ilgili özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda yerli ve yabancı uzmanlar sözleşmeli personel olarak çalıştırılabilir. Bunlar 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Sözleşmeli personele ödenecek ücretin net tutarı, yabancı uzmanlar ile yurt dışında nükleer enerji alanında fiilen en az beş yıl çalışmış yerli uzmanlar için birinci dereceli Nükleer Düzenleme Uzmanına ödenen aylık net tutarın yıllık ortalamasının oniki katını aşmamak üzere Cumhurbaşkanınca tespit edilir. Çalıştırılabilecek toplam sözleşmeli personel sayısı kurum kadro sayısının yüzde yirmisini geçemez. Bu şekilde çalıştırılacaklara ilişkin hususlar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(15) Kurumun kadroları ekli (1) ve (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Söz konusu cetveldeki toplam kadro sayısı geçilmemek ve mevcut kadro unvanları veya Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi eki cetvellerde yer alan, başkanlık müşaviri kadrosu ihdası hariç, kadro unvanlarıyla sınırlı olmak üzere kadro sınıf, unvan ve derecelerinin değiştirilmesi hususunda Kurul yetkilidir.

(16) Kurul başkan ve üyeleri ile on ikinci fıkrada belirtilen kurum personeline; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemelerin iki katına kadar aynı usul ve esaslar çerçevesinde Cumhurbaşkanınca kararıyla ödeme yapılabilir. Hangi kadro unvanı için ne kadar ödeme yapılacağını belirlemeye Cumhurbaşkanınca yetkilidir. Kurul üyeleri ile Kurum personeli emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir. Emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Kurul üyeliğine atanılan ile on dokuzuncu fıkrada belirtilen kurum personeli 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine tabidir. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken Kurul üyeliklerine atanandan bu görevleri sona erenlerin bu görevlerde geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylığı derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınır. Bunlardan, 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı iken, Kurul üyesi olarak atanandan, önceki kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinin kesilmesi, kendilerine kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesini gerektirmez. Bu durumda olanların kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesi gereken hizmet süreleri, Kurul üyeliği olarak geçen hizmet süreleri ile birleştirilir ve emeklilik ikramiyesi ödenecek süre olarak değerlendirilir.

(17) Kurul üyeleri ile Kurum personeli görevleri sırasında öğrendikleri gizli bilgileri bu Kanun Hükmünde Kararnameye ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamaz ve kendilerinin veya başkalarının yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrıldıktan sonra da devam eder. Kurumun mal, hizmet ve danışmanlık hizmeti alımı yaptığı kişi ve kuruluşlar ile bunların çalışanları da bu fıkra hükmüne tabidir.

(18) Kurul üyeleri asli görevlerini aksatmayacak şekilde bilimsel amaçlı yayın yapabilir, ders ve konferans verebilir ve bunlardan doğacak telif hakları ile ders ve konferans ücretlerini alabilirler. Ancak, özel bir kanuna dayanmadıkça, Kuruldaki resmi görevlerinin yürütülmesi dışında kalan resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, Kurumun düzenlemek ve denetlemekle yetkili olduğu ortaklıklarda ve kuruluşlarda pay sahibi olamaz, hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar. Kurul üyeleri göreve başladıkları tarihten itibaren, birinci dereceye kadar kan hısımlarının, evlatlıklarının ve aralarındaki evlilik bağı kalkmış olsa bile eşlerinin Kurumun düzenlemek ve denetlemekle sorumlu olduğu kuruluşlarda görev almadığını ve bu kuruluşlarda pay sahibi olmadıklarını temin ve beyan etmek zorundadırlar. Göreve başlama tarihinden itibaren otuz gün içinde bu fıkraya uygun hareket etmeyen üye, üyelikten çekilmiş sayılır. Kurul üyeleri 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun hükümlerine tabidir. Hizmet satın alınması yoluyla danışmanlık veya avukatlık gibi hizmetleri yürütmek üzere Kurumla sözleşme yapanlar, sözleşme süresince Kurumun faaliyet alanı ile ilgili başka iş yapmaları halinde bu durumu Kuruma bildirmek zorundadır. Kurum bu işlerin sakınca doğuracağına karar verirse hizmet veya vekâlet sözleşmesini fesheder.

(19) Kurul üyeleri ile Kurum personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar için izin verme yetkisi; Kurul üyeleri için ilişkili bakana, Kurum personeli için ise Başkana aittir. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin görevleri ile ilgili olarak iştirak hâlinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarda Kurum personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ilişkili bakana aittir. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, Kurum tarafından görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ile Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgari ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin onbeş katını aşmamak üzere belirlenen avukatlık ücreti Kurum bütçesinden karşılanır. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin, kovuşturma sonucunda mahkûmiyetine karar verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, Kurum bütçesinden karşılanan avukatlık ücreti, ilgili Kurul üyeleri ile Kurum personelinin genel hükümlere göre tahsil olunur.

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Çeşitli hükümler

MADDE 8- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanmasında nükleer santrallerin kurulmasına ve işletimine dair işbirliğine ilişkin uluslararası anlaşmalarda yer alan özel hükümler saklıdır.

(2) Mevzuatta nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin düzenlemeler ile ilgili olarak 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Kanuna yapılan atıflar, bu Kanun Hükümünde Kararnameye; Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna yapılan atıflar, Kuruma yapılmış sayılır.

(3) 9/11/2007 tarihli ve 5710 sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (t) bentleri; 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkraları; 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci cümleleri ve geçici 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Değiştirilen ve eklenen hükümler

MADDE 9- (1) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Anayasa Mahkemesi Basın Müşavirliğine,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Nükleer Düzenleme Kurumunun Başkan Yardımcılıkları ve Daire Başkanlarına,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- (1) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

‘Nükleer Düzenleme Kurumunun düzenleme ve denetlemeye ilişkin mal, hizmet ve danışmanlık hizmeti alımları, nükleer santral projeleri kapsamında saha ve fizibilite çalışmaları ile ilgili etüt, hizmet, ve danışmanlık hizmeti alımları, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun her türlü mal ve hizmet alımları ile Hesaplar Yönetim Kurulunun radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabı ile ilgili danışmanlık hizmet alımları,’

MADDE 11- (1) 5018 sayılı Kanunun (III) sayılı cetveline aşağıdaki sıra eklenmiştir.

‘1) Nükleer Düzenleme Kurumu’

Kadrolar

MADDE 12- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (1) ve (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilmiştir.

NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi

MADDE 13- (1) Nükleer Düzenleme Kurumunun bu Kanun Hükmünde Kararname ile kendisine verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı her türlü teknik destek, analiz, danışmanlık, denetim, eğitim ve sertifikalandırma gibi hizmetleri yapmak üzere bu Kanun Hükmünde Kararname ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, paylarının en az yüzde elli biri Kuruma ait olan, NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketi (NÜTED A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur.

(2) NÜTED A.Ş., bu Kanun Hükmünde Kararname ve 6102 sayılı Kanunun bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerine göre hazırlanacak ana sözleşmesinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilân ile faaliyete geçer.

(3) NÜTED A.Ş.'de 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir. NÜTED A.Ş., faaliyetleri kapsamında gerektiğinde ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından alanında uzman ve yetkin personeli; her iki yılda bir yenilenmek ve beş yılı geçmemek üzere ilgili Bakanın onayı ile kurumlarından ücretsiz izinli sayılarak çalıştırabilir. Bu şekilde geçen süreler 5510 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak geçmiş sayılır.

(4) NÜTED A.Ş. bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev alanına giren konularda Kuruma temin edeceği iş ve hizmetlerin yürütülmesi ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri düzenlemek üzere bir görev sözleşmesi imzalayabilir.

(5) NÜTED A.Ş., sermayesinde kamu payı ne oranda olursa olsun Genel Kadro ve Usulü Hakkında mevzuat, 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile ilgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hakkında Kararname, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri NÜTED A.Ş. tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri İle Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

(6) Nükleer Düzenleme Kurumunun görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, bu maddede belirtilen iş ve hizmetlerin yürütülmesi, bunlarla ilgili diğer yönetsel ve ticarî hizmetlerin NÜTED A.Ş. tarafından yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, yurt içinde ve yurt dışında şirket kurma, kurulu bulunan şirketlere ortak olma veya hisselerini devralma hususları ile ilgili düzenlemeleri yapmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(7) NÜTED A.Ş.'nin başlangıç sermayesi bir milyon Türk Lirası olup, bu tutar Hazine tarafından karşılanır.

Geçiş Hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı ve Kurul üyeleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden itibaren iki (2) ay içerisinde atanır. Kurul ilk toplantısını atamanın yapılmasından itibaren iki hafta içinde yapar.

(2) Kurul teşkilat, çalışma usul ve esaslarını Kurulun ilk toplantısını takip eden en geç bir ay içerisinde çıkaracağı yönetmelikle belirler. Kurul, çalışma usul ve esasları ile ilgili yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren en geç bir ay içerisinde insan kaynakları yönetmeliğini çıkarır.

(3) İlk Kurul oluşturulduktan iki yıl sonra, Başkan hariç, Kurul üyeleri arasında çekilecek kura ile belirlenecek iki üyenin görevi sona erer ve Kurul üyelerinin atanması usulüne uygun olarak boş üyeliklere atama yapılır.

Personele İlişkin Geçiş Hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Kurumun teşkilat yönetmeliğinin yayımlandığı tarihte, TAEEK'in mülga Nükleer Güvenlik Dairesi, Radyasyon Sağlığı ve Güvenliği Dairesi ve Teknoloji Dairesinde bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önceki altı ay süresince fiilen çalışmakta olan 657 sayılı Kanuna tabi personelden Başkan tarafından uygun görülenler, kadrolarının hangi birimde olduğuna bakılmaksızın ve 657 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinde yer alan sınırlayıcı hükümlere bağlı kalmaksızın tüm mali ve sosyal hakları korunarak bir yıla kadar Kurumda geçici olarak görevlendirilir. Görevlendirme süresinin bitiminde bu şekilde görevlendirilen personelden hizmetlerine ihtiyaç duyulanlar, Kurumun talebi ile tüm mali ve sosyal hakları korunarak ve (2) sayılı Cetvelde yer alan dengi kadrolara atanmak üzere Kuruma devredilir. Kadroları Kuruma devredilen personelden 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 16 ncı maddesi hükmünden yararlananların bu hakları söz konusu kadrolarda buldukları sürece

devam eder. Görevlendirmenin yapıldığı tarihte TAEK'in mülga Nükleer Güvenlik Dairesi, Radyasyon Sağlığı ve Güvenliği Dairesi ve Teknoloji Dairesinin mevcut yıl için harcanmamış bütçeleri de Kuruma aktarılır.

(2) Birinci fıkra kapsamında kadrolarıyla birlikte Kuruma nakledilen "Atom Enerjisi Uzmanı" ve "Atom Enerjisi Uzman Yardımcısı"nın unvanları "Nükleer Düzenleme Uzmanı" ve "Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı" olarak değiştirilir.

(3) Kurumun insan kaynakları yönetmeliğinin yayımından itibaren bir yıl içerisinde, birinci fıkroda belirtilen usulle kadroları Kuruma devredilen teknik hizmetler hizmetler sınıfındaki personelden, Kurumda görevlendirildiği süre de dâhil olmak üzere TAEK'te asgari üç yıl çalışmış ve Yabancı Dil Sınavından en az (C) düzeyinde geçerli yabancı dil belgesine veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir yabancı dil belgesine sahip olan Kurumun faaliyet alanlarına ilişkin tez hazırlayan tezli yüksek lisans mezunları bir defaya mahsus Nükleer Düzenleme Uzmanı olarak atanır. Kuruma devredilip, birinci cümlede sayılan şartlardan tezli yüksek lisans mezunu olma şartını taşımayan teknik hizmetler sınıfında görev yapan personel ise diğer şartlarla birlikte Kurumda uzmanlık tezi hazırlama, tezin başarılı bulunması ve yeterli sınavında başarılı sayılma şartlarını sağladığında bir defaya mahsus Nükleer Düzenleme Uzmanı olarak atanır. Bu fıkra kapsamında atanacak personel ihdas edilen toplam uzman ve uzman yardımcısı kadro sayısının yüzde yirmisini aşamaz. Bu oran, Cumhurbaşkanınca artırılabilir.

(4) Birinci fıkroda belirtilen görevlendirme yapılarına kadar TAEK'in Nükleer Güvenlik Dairesi, Radyasyon Sağlığı ve Güvenliği Dairesi ve Teknoloji Dairesi ile bu dairelerin personeli bu Kanun Hükmünde Kararname ile Kuruma verilen görevleri yapmaya devam eder ve bu dairelere ayrılmış olan bütçeleri kullanır.

(5) TAEK'in güvenlik, emniyet ve nükleer güvence ile ilgili düzenleyici ve denetleyici faaliyetlerine ilişkin yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıt ve dokümanlar, Kurumun teşkilat yönetmeliğinin yayımlandığı tarihte başka bir işleme gerek kalmaksızın Kuruma devredilir.

(6) TAEK'in güvenlik, emniyet ve nükleer güvenceye ilişkin yapmış olduğu veya taraf olduğu her türlü protokol, anlaşma, taahhüt, sözleşme, hak, alacak ve borçları ile dava ve icra takipleri, Kurumun teşkilat yönetmeliğinin yayımlandığı tarihte başka bir işleme gerek kalmaksızın Kuruma devredilmiş sayılır.

(7) Uluslararası anlaşma ve sözleşmeler kapsamında TAEK'e verilen görevlerin hangilerinin Kuruma devredileceğine ilişkin karar Kurul tarafından verilir.

(8) Sürekli görev veya ücretsiz izinle uluslararası kuruluşlarda görev yapmakta olan TAEK personeli ile TAEK adına mecburi hizmet karşılığında yurtdışında lisansüstü eğitim görenlerin kadrolarının, görevlerinin veya eğitimlerinin sona ermesini müteakip hangi kuruma ait olacağı TAEK ve Kurum arasında imzalanacak protokolle belirlenir.

(9) Yukarıdaki fıkralarda yer alan devirler ile TAEK'in mevcut taşınır, taşınmaz, fikri ve sınai eseler, yazılım ve benzeri varlıklarının Kurum tarafından kullanımına ilişkin hususlar TAEK ve Kurum arasında en geç Kurumun teşkilat yönetmeliğinin yayımlandığı tarihe kadar imzalanacak bir protokol ile düzenlenir.

Mevcut Düzenleyici İşlemler

GEÇİCİ MADDE 3- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar ilgili mevcut düzenlemelerin uygulanmasına devam olunur. Kurumun teşkilat yönetmeliğinin yayımlandığı tarihte karara bağlanmamış mevcut yetkilendirme başvuruları, bu Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çıkarılacak yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce görevde bulunan Atom Enerjisi Komisyonunun yetkilendirme yetkisi Kurulun ilk toplantısını yaptığı tarihe kadar devam eder. Kurum, başvuran kişilere bu Kanun Hükmünde Kararnameye uyum amacıyla Kurul kararı ile yetki için yeni koşullar getirebilir, bu koşulların sağlanması için üç yıla kadar ek süre tanıyabilir. Uygulanmasına devam olunan mevzuatta TAЕК'e yapılan atıflar Kuruma yapılmış sayılır.*

(2) *Kanun Hükmünde Kararnamede, Kurum tarafından çıkarılacağı belirtilen yönetmelikler bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde çıkarılır.*

(3) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar TAЕК tarafından yapılmış tüm yetkilendirmeler Kurum tarafından yapılmış sayılır ve yetkilendirilmiş kişilerin TAЕК'e karşı olan yükümlülükleri Kuruma karşı devam eder. Kurum yetkilendirilmiş kişilere bu Kanun Hükmünde Kararnameye uyum amacıyla Kurul kararı ile ek yükümlülükler veya yetki için yeni koşullar getirebilir, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi veya koşulların sağlanması için üç yıla kadar ek süre tanıyabilir.*

(4) *Daha önce yetkilendirme gerekmediği halde bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre yetkilendirme gerektiren ve bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce başlatılan her faaliyet için bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesini takiben bir yıl içerisinde yetkilendirme başvurusu yapılır."*

Yürürlük

MADDE 14- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararname 24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte yürürlüğe girer.*

Yürütme

MADDE 15- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür."*

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Kadro Derecesi	Kadro Adedi
GİH	Başkan Yardımcısı	1	2
GİH	Daire Başkanı	1	10
GİH	Başkanlık Müşaviri	1	5
GİH	Grup Başkanı	1	40
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Kurul Hizmetleri Müdürü	1	1
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	1	5
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	2	5
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	3	5
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	4	5
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	5	9
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	6	9
GİH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	7	9
GİH	Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı	8	10
GİH	Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı	9	40
AH	Avukat	8	6
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	5
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	4
GİH	Mali Hizmetler Uzmanı	3	2
GİH	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	2
GİH	Mütercim	9	2
TH	Programcı	9	2
TH	Çözümleyici	9	3
TH	Teknisyen	9	2
	TOPLAM		199

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Kadro Derecesi</i>	<i>Kadro Adedi</i>
TS	Mühendis	1	55
TS	Mühendis	2	2
TS	Mühendis	3	4
TS	Mühendis	4	7
TS	Mühendis	5	10
GİH	Araştırmacı	1	1
TS	Fizikçi	1	14
TS	Fizikçi	3	2
TS	Fizikçi	5	2
SHS	Uzman	1	2
TS	Kimyager	1	7
GİH	Şube Müdürü	1	3
GİH	Ayniyat Saymanı	1	1
TS	Teknisyen	3	1
GİH	Şef	3	1
GİH	Bilgisayar İşletmeni	3	1
GİH	VHKİ	6	2
GİH	Memur	5	2
GİH	Memur	6	1
GİH	Memur	9	1
GİH	Memur	13	1
	TOPLAM		120

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 25/9/2018 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Hülya ÇOŞTAN ÇETİN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu KHK kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. KHK'ların Yargısal Denetimi ile 6771 Sayılı Kanun'la Yapılan Anayasa Değişikliğinin Yargısal Denetime Etkileri Hakkında Genel Açıklama

3. Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM) daha önceki hükümet sisteminde yer alan Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verebileceğini hükme bağlayan ve KHK'ların hukuksal rejimini düzenleyen Anayasa'nın 91. maddesi 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 9/7/2018 tarihinde yürürlüğe giren 16. maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, böylece KHK çıkarılabilme imkânına anayasal olarak son verilmiştir.

4. Buna karşılık 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'ya eklenen geçici 21. maddenin (F) fıkrasının birinci cümlesinde “*Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararname, tüzükler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer düzenleyici işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür*” denilmek suretiyle Anayasa'nın 91. maddesinin yürürlükten kaldırılma tarihine kadar çıkarılmış ve yürürlükte bulunan KHK'ların geçerliliklerini sürdürmeye devam edeceği hükme bağlanmıştır.

5. Anılan fıkranın ikinci cümlesinde ise “*Yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararname hakkında 152 nci ve 153 üncü maddelerin uygulanmasına devam olunur*” hükmüne yer verilmiştir. Söz konusu cümlede KHK'ların iptal davası yoluyla Anayasa'ya aykırılığının ileri sürülebilmesine ilişkin Anayasa'nın 150. ve 151. maddelerine açıkça yer verilmemiş ise de anılan hükmü yorumlayan Anayasa Mahkemesi iptal davası yönünden de olağan KHK'lara ilişkin yargısal denetim yetkisinin devam ettiğini kabul etmiştir (AYM, E.2018/114, K.2018/91, 25/9/2018, §§ 8, 9).

6. Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrasının 6771 sayılı Kanun'la değiştirilmeden önceki hâlinde Anayasa Mahkemesinin KHK'ların Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetleyeceği kurala bağlanmıştır. 2017 yılında yapılan söz konusu Anayasa değişikliği ile KHK rejimine son verilmeden önce Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın mülga 91. maddesini de ölçü norm olarak esas almış ve anılan madde uyarınca KHK'ları yetki kanununa dayanıp dayanmadığı, yetki kanununun kapsamında olup olmadığı ve yasak alan içinde kalıp kalmadığı hususlarında denetime tabi tutmuştur.

7. Anayasa'nın geçici 21. maddesinin (F) fıkrasının ikinci cümlesinde KHK'larla ilgili denetim yetkisinin devamı öngörülmekle birlikte söz konusu denetimde mülga normların ölçü norm olarak dikkate alınıp alınamayacağı hususunda bir hükme yer verilmemiştir.

8. Bu bağlamda mülga normların niteliklerini dikkate alan Anayasa Mahkemesi mevcut KHK'ların Anayasa'ya uygunluk denetiminde Anayasa'nın mülga 91. maddesinin ölçü norm olarak dikkate alınmaya devam edilmesi gerektiğine karar vermiştir. Kararda içerik

bakımından Anayasa'ya uygunluk denetiminde Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi gereğince kural olarak denetimin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan normların ölçü norm olarak dikkate alınacağı ancak anayasa yargısı denetimine tabi bir normun, oluşturulduğu süreçte geçerli olan *yetki* kuralları esas alınarak vücut bulması nedeniyle bu unsura ilişkin denetimin -yürürlükten kalkmış olsa dahi- o tarihteki kurallar esas alınarak yapılması gerekeceği ifade edilmiştir. Geçerliliğini sürdüren ve yetki unsuru bakımından da anayasal denetime tabi olan KHK'ların çıkarılması sırasındaki anayasal yetkinin kaynağını, ilga edilmiş olsa da Anayasa'nın 91. maddesinin teşkil ettiği, bu itibarla KHK çıkarma yetkisinin Anayasa'ya uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı yönünden yapılacak denetimin ancak söz konusu anayasal yetkinin tanımlandığı, konu yönünden kapsam ve sınırlarının çizildiği normun ölçü alınması suretiyle gerçekleştirilecek bir inceleme ile mümkün olabileceği belirtilmiştir (AYM, E.2018/122, K.2020/14, 19/2/2020, §§ 11, 12).

9. Açıklanan nedenlerle mevcut KHK'ların Anayasa'nın mülga 91. maddesine uygunluğunun denetlenmesi gerekir.

10. Anayasa'nın mülga 91. maddesinde düzenlenen KHK'lar işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan bu kuralların yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Anılan maddede KHK'ların Anayasa'ya şekil ve esas bakımından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte olup Anayasa'ya uygunluk denetiminin içine KHK'nın yetki kanunu kapsamında olup olmadığının denetimi de girmektedir. Çünkü Anayasa'nın mülga 91. maddesinde Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içinde KHK çıkarma yetkisinin verilmesi öngörülmüştür. Söz konusu yetkinin dışına çıkılması, KHK'yı Anayasa'ya aykırı duruma getirir. Dolayısıyla yargısal denetimde KHK'nın yetki kanunu kapsamında olup olmadığı sorununun da çözülmesi gerekir.

11. Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hâl KHK'larından farklı olarak olağan dönemlerdeki KHK'ların bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle KHK'lar ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. KHK'nın yetki kanunu ile olan bağı, KHK'yı aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. KHK'nın Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkarılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen KHK'ların içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

12. KHK'ların Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde "*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz*" denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadığı saptanır. KHK'lar ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadır.

13. Anayasa'nın mülga 91. maddesinde kimi konuların KHK'larla düzenlenmesi yasaklanmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasında "*...sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamele düzenlenemez*" denilmiştir. Bu kural uyarınca TBMM, Bakanlar

Kuruluna ancak KHK ile düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda KHK çıkarma yetkisi verebilir.

B. İptal Talebinin Gerekçesi

14. Dava dilekçesinde özetle; 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu'nun amacının Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması olduğu, nükleer enerjiye ilişkin faaliyetleri düzenlemek üzere Nükleer Düzenleme Kurumunun (NDK) kurulmasının ise Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması şeklindeki amacın kapsamında bulunmadığı, dolayısıyla bu konuda 7142 sayılı Kanun'a dayanılarak KHK ile düzenleme yapılamayacağı, dava konusu KHK'nın anılan Kanun'un öngördüğü süreden sonra Resmî Gazete'de yayımlandığı, KHK'nın amaç, ilkeler ve süre bakımından Yetki Kanunu kapsamında yer almadığı belirtilerek KHK'nın tümünün Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 6., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1. KHK'nın 1. Maddesinin İncelenmesi

15. KHK, 7142 sayılı Yetki Kanunu'na dayanılarak çıkarılan KHK'lardandır.

16. KHK'nın amacını ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında bu KHK'nın amacının, barışçıl kullanım ilkesi esas alınarak, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasına yönelik uygulanması gereken temel ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarını ve bu faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz NDK'nın teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile personelinin özlük haklarına ilişkin esasları belirlemek olduğu ifade edilmiştir.

17. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon ile ilgili tesis, cihaz, madde ve faaliyetlerin bu KHK kapsamında olduğu, (3) numaralı fıkrasında ise KHK kapsamında verilecek muafiyetler ile bu muafiyetlerin sınır ve koşullarının güvenlik ve emniyet ilkeleri esas alınarak NDK tarafından yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

18. 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesi, bu Kanun ile verilen KHK çıkarma yetkisinin amacını ve kapsamını belirlemektedir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasında bu Kanun ile verilen KHK çıkarma yetkisinin amacı "...6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yapılan değişikliklere uyum sağlamak..." şeklinde ifade edilmiştir.

19. 6771 sayılı Kanun'la Anayasa'nın bazı maddelerinde yapılan değişikliklerle yeni bir hükümet sistemine geçilmiş ve buna bağlı olarak Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir. Anayasa'nın 8. maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna ait olduğu ifade edilmekte iken maddede yapılan

değişiklikle Bakanlar Kurulu kaldırılarak yürütme yetkisi ve görevi tek başına Cumhurbaşkanına verilmiştir. Anayasa'da Bakanlar Kuruluna verilen görev ve yetkilere ilişkin maddelerde de aynı doğrultuda değişiklik yapılarak daha önce Bakanlar Kuruluna ait olan görev ve yetkilerin Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür.

20. Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacı doğrultusunda Bakanlar Kuruluna tanınan yetkinin kapsamı ise 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ilâ (d) bentlerinde belirlenmiştir. Buna göre Bakanlar Kurulunun; (a) bendi uyarınca "*Kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,*"; (b) bendi uyarınca "*Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan tüzük, Bakanlar Kurulu, İcra Vekilleri Heyeti, İcra Vekilleri Heyeti Kararı, Bakanlar Kurulu Kararı, Bakanlar Kurulu Yönetmeliği, Hükümet, Başbakan, Başvekil, Başbakanlık, Başvekalet, sıkıyönetim, nizamname, kanun tasarısı gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi,*"; (c) bendi uyarınca "*Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesi,*"; (ç) bendi uyarınca "*Uygulama imkânı kalmayan kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin yürürlükten kaldırılması,*" ve (d) bendi uyarınca "*Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri, personeli ve teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması ve üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması,*" için "...çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunmak üzere..." KHK çıkarma konusunda yetkili kılındığı görülmektedir.

21. Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla çeşitli kanun ve KHK'larda değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunma yetkisi, mevcut kurallarda değişiklik yapılmasının yanında mevcut kuralların yürürlükten kaldırılması ve yürürlükten kaldırılan kurallar yerine yeni kuralların düzenlenmesi yetkisini de kapsamaktadır. Vurgulamak gerekir ki düzenleme yetkisine dayanılarak çıkarılan bu kuralların 7142 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilmesi, bu kuralların Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlama amacı taşınmasına bağlıdır.

22. KHK'nın amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesine göre KHK'nın amacı; nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasına yönelik uygulanması gereken temel ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarını ve bu faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisine haiz NDK'nın teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları ile personelinin özlük haklarına ilişkin esasları belirlemektir. Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon ile ilgili tesis, cihaz, madde ve faaliyetler de bu KHK kapsamında olup KHK kapsamında verilecek muafiyetler ile bu muafiyetlerin sınır ve koşulları ise yönetmelikle belirlenecektir.

23. Çevre ve insan sağlığıyla doğrudan ilgili olan nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında ilgililerin korunmasına yönelik temel

ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarının belirlenmesi ve bu faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz NDK'nın kurulması şeklindeki amacın Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması kapsamında değerlendirilemeyeceği açıktır. Başka bir ifadeyle nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon faaliyetlerine ilişkin konular ile bu alanda yetkili bir kurum kurulmasının 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı kapsamında olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla dava konusu kuralın Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemeyeceği anlaşılmaktadır.

24. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

2. KHK'nın 2. ve 3. Maddelerinin İncelenmesi

25. KHK'nın dava konusu 2. ve 3. maddelerinde KHK'da kullanılan tanım ve kısaltmalar ile genel ilkelere yer verilmiştir.

26. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler bu kurallar yönünden de geçerlidir.

27. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

3. KHK'nın 4. Maddesinin İncelenmesi

28. KHK'nın dava konusu 4. maddesinde KHK kapsamındaki faaliyetlere ilişkin yetkilendirme ve denetim konuları düzenlenmiştir.

29. Anılan maddenin (9) numaralı fıkrası 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilmiştir.

30. Açıklanan nedenle konusu kalmayan anılan fıkra ile ilgili iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

31. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler 4. maddenin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (10), (11), (12), (13), (14), (15) ve (16) numaralı fıkraları yönünden de geçerlidir.

32. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

4. KHK'nın 5. Maddesinin İncelenmesi

33. KHK'nın dava konusu 5. maddesinde KHK kapsamındaki faaliyetlerin koordinasyonu düzenlenmiştir.

34. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

35. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

5. KHK'nın 6. Maddesinin İncelenmesi

36. KHK'nın dava konusu 6. maddesinde radyoaktif atıklara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

37. Anılan maddenin (8) numaralı fıkrası 7164 sayılı Kanun'un 47. maddesiyle değiştirilmiştir.

38. Açıklanan nedenle konusu kalmayan anılan fıkra ile ilgili iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

39. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler 6. maddenin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19) ve (20) numaralı fıkraları yönünden de geçerlidir.

40. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

6. KHK'nın 7. Maddesinin İncelenmesi

41. KHK'nın dava konusu 7. maddesiyle NDK kurulmuş ve anılan kurumun teşkilatı, görev ve yetkileri ile personeli düzenlenmiştir.

42. Anılan maddenin (16) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibareleri 7164 sayılı Kanun'un 48. maddesiyle "...on birinci..." şeklinde değiştirilmiştir.

43. Açıklanan nedenle KHK'nın 7. maddesinin (16) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibarelerine ilişkin iptal talepleri hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

44. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler 7. maddenin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (17), (18) ve (19) numaralı fıkraları ile (16) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibareleri dışında kalan kısmı yönünden de geçerlidir.

45. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

7. KHK'nın 8., 9., 10., 11., 12., 13. Maddeleri ile Geçici 1. Maddesinin İncelenmesi

46. KHK'nın dava konusu 8., 9., 10., 11., 12., 13. ve geçici 1. maddelerinde çeşitli, değiştirilen ve eklenen hükümler ile kadrolara, NÜTED Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketine ve geçiş dönemine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

47. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler bu kurallar yönünden de geçerlidir.

48. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

8. KHK'nın Geçici 2. Maddesinin İncelenmesi

49. KHK'nın dava konusu geçici 2. maddesinde personele ilişkin geçiş hükümlerine yer verilmiştir.

50. Anılan maddenin (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesine 7164 sayılı Kanun'un 49. maddesiyle "...31/12/2021 tarihine kadar..." ibaresi eklenmiştir.

51. Açıklanan nedenle konusu kalmayan anılan cümleye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

52. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler geçici 2. maddenin (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının birinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri yönünden de geçerlidir.

53. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

9. KHK'nın Geçici 3. Maddesi ile 14. ve 15. Maddelerinin İncelenmesi

54. KHK'nın dava konusu geçici 3. maddesi ile 14. ve 15. maddelerinde mevcut düzenleyici işlemlerin hukuki durumu ile KHK'nın yürürlük ve yürütmesine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

55. KHK'nın 1. maddesine ilişkin gerekçeler bu kurallar yönünden de geçerlidir.

56. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ve Basri BAĞCI bu görüşe katılmamışlardır.

Kurallar, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca içerik yönünden incelenmemiştir.

IV. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

57. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanmaması sonucunu

doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

58. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasının önceki hâlinde KHK'lara da yer verilmiş iken 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 209. maddesiyle fıkra da yer alan "...kanun hükmünde kararnamenin..." ibareleri "...Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin..." şeklinde değiştirilmiştir.

59. Anılan değişikliğin "*Anayasada yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunda ibare değişiklikleri yapılması amaçlanmaktadır*" biçimindeki gerekçesi, Anayasa'da 6771 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler kapsamında KHK çıkarılabilme imkânına anayasal olarak son verildiği ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Anayasa'da geniş biçimde yeniden düzenlendiği gözetildiğinde 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle ulaşılmak istenen amacın Anayasa Mahkemesinin KHK'lara ilişkin anılan fıkra kapsamındaki görev ve yetkisinde herhangi bir değişiklik yapmak olmayıp KHK çıkarılabilme imkânına son veren ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin yargısal denetiminin Anayasa Mahkemesince yapılmasını öngören Anayasa değişikliğine uyum sağlamak olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Anayasa'ya 6771 sayılı Kanun'la eklenen geçici 21. maddenin (F) fıkrasının "*Yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararnameler hakkında 152 nci ve 153 üncü maddelerin uygulanmasına devam olunur*" hükmünü içeren ikinci cümlesinde "...devam olunur" ibaresine yer verilmesi de KHK'lara ilişkin yargısal denetim görev ve yetkisinin söz konusu Anayasa değişikliği öncesinde mevcut olduğu şekliyle devamının amaçlandığını göstermektedir.

60. Bu bağlamda kanun koyucu da Anayasa Mahkemesinin KHK'lara ilişkin görev ve yetkisinin kapsamının var olduğu şekliyle aynen devamını sağlamak amacıyla 6216 sayılı Kanun'a 703 sayılı KHK ile eklenen geçici 2. maddenin (4) numaralı fıkrasında "*Mahkemenin kanun hükmünde kararnamelere ilişkin görev ve yetkileri devam eder*" hükmüne yer vermiştir. Mahkemenin KHK'lara ilişkin görev ve yetkisinin KHK kurallarının iptalinin diğer bazı KHK hükümlerinin uygulanmaması sonucunu doğurması durumunda onların iptalini de içerdiği açıktır. Bu çerçevede 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası, geçici 2. maddenin (4) numaralı fıkrasıyla birlikte yorumlandığında Anayasa Mahkemesinin, KHK'nın belirli kurallarının iptali sonucunda uygulanma imkânı kalmayan diğer bazı hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verme görev ve yetkisinin de aynen devam ettiğinin kabulü gerekir (AYM, E.2018/122, K.2020/14, 19/2/2020, § 47).

61. 702 sayılı KHK'nın iptal edilen kuralları nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan KHK'nın 4. maddesinin 7164 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilen (9) numaralı fıkrasının, aynı maddesine anılan Kanun'un söz konusu maddesiyle eklenen (17), (18) ve (19) numaralı fıkraların, KHK'ya Kanun'un 46. maddesiyle eklenen 4/A maddesinin, KHK'nın 6. maddesinin Kanun'un 47. maddesiyle değiştirilen (8) numaralı fıkrasının, 7. maddesinin (16) numaralı fıkrasının Kanun'un 48. maddesiyle ibare değişikliği yapılan birinci ve beşinci cümlesinde yer alan "...on birinci..." ibarelerinin, geçici 2. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Kanun'un 49. maddesiyle ibarenin eklendiği ikinci cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptalleri gerekir.

V. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

62. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez*" denilmekte; 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanarak Mahkemenin gerekli gördüğü hâllerde Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

63. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki hâlinde KHK'lara da yer verilmiş iken 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle fıkra da yer alan "*...kanun hükmünde kararname...*" ibaresi "*...Cumhurbaşkanlığı kararnamesi...*" şeklinde değiştirilmiştir. 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasının önceki hâlinde de KHK'lara yer verilmiş iken 703 sayılı KHK'nın 209. maddesiyle fıkra da yer alan "*...kanun hükmünde kararnamen...*" ibaresi "*...Cumhurbaşkanlığı kararnamesi...*" şeklinde değiştirilmiştir.

64. Anılan değişikliğin gerekçesi ve Anayasa'da 6771 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler gözetildiğinde 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle ulaşılmak istenen amacın Anayasa Mahkemesinin KHK'lara ilişkin anılan fıkra kapsamındaki görev ve yetkisinde herhangi bir değişiklik yapmak olmayıp KHK çıkarılabilme imkânına son veren ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin yargısal denetiminin Anayasa Mahkemesince yapılmasını öngören Anayasa değişikliğine uyum sağlamak olduğu anlaşılmaktadır (§ 59).

65. Mahkemenin KHK'lara ilişkin görev ve yetkisinin KHK kurallarının iptali hâlinde iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi kararlaştırma yetkisini de içerdiği açıktır. Bu çerçevede 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası, geçici 2. maddenin (4) numaralı fıkrasıyla birlikte yorumlandığında Anayasa Mahkemesinin, KHK'nın belirli kurallarının iptali sonucunda iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabileceğine ilişkin görev ve yetkisinin de aynen devam ettiğinin kabulü gerekir.

66. KHK'nın tümünün ve 7164 sayılı Kanunla değiştirilen ve eklenen kurallarının iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlâl edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu kurallara ilişkin iptal hükümlerinin, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

67. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralların uygulanmaları hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A. 1. 1., 2. ve 3. maddelerine,

2. 4. maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (10), (11), (12), (13), (14), (15) ve (16) numaralı fıkralarına,

3. 5. maddesine,

4. 6. maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19) ve (20) numaralı fıkralarına,

5. 7. maddesinin;

a. (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (17), (18) ve (19) numaralı fıkralarına,

b. (16) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibareleri dışında kalan kısmına,

6. 8., 9., 10., 11., 12., 13. maddeleri ile geçici 1. maddesine,

7. Geçici 2. maddesinin;

a. (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarına,

b. (3) numaralı fıkrasının birinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerine,

8. Geçici 3. maddesi ile 14. ve 15. maddelerine,

ilişkin iptal hükümlerinin yürürlüğe girmelerinin ertelenmeleri nedeniyle bu maddelere, fıkralara, cümlelere ve kısma yönelik yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. 1. 4. maddesinin (9) numaralı fıkrası,

2. 6. maddesinin (8) numaralı fıkrası,

3. 7. maddesinin (16) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibareleri,

4. Geçici 2. maddesinin (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesi,

hakkında 30/12/2020 tarihli ve E.2018/115, K.2020/81 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden bu fıkralara, ibarelere ve cümleye ilişkin yürürlüğün durdurulması talepleri hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

30/12/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII. HÜKÜM

2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A. 1., 2. ve 3. maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

B. 4. maddesinin;

1. (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (10), (11), (12), (13), (14), (15) ve (16) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (9) numaralı fıkrasına ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

3. 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle değiştirilen (9) numaralı fıkrası ile 4. maddeye 7164 sayılı Kanun'un 45. maddesiyle eklenen (17), (18) ve (19) numaralı fıkraların 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

C. 7164 sayılı Kanun'un 46. maddesiyle eklenen 4/A maddesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

Ç. 5. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE

YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

D. 6. maddesinin;

1. (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19) ve (20) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (8) numaralı fıkrasına ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

3. 7164 sayılı Kanun'un 47. maddesiyle değiştirilen (8) numaralı fıkrasının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

E. 7. maddesinin;

1. (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (17), (18) ve (19) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (16) numaralı fıkrasının;

a. Birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibarelerine ilişkin iptal talepleri hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

b. Kalan kısmının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. 7164 sayılı Kanun'un 48. maddesiyle ibare değişikliği yapılan birinci ve beşinci cümlesinde yer alan "...on birinci..." ibarelerinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALLERİNE, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

F. 8., 9., 10., 11., 12., 13. maddeleri ile geçici 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

G. Geçici 2. maddesinin;

1. (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (3) numaralı fıkrasının;

a. Birinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. İkinci cümlesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

c. 7164 sayılı Kanun'un 49. maddesiyle ibarenin eklendiği ikinci cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

Ğ. Geçici 3. maddesi ile 14. ve 15. maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Kadir ÖZKAYA, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Basri BAĞCI'nın karşıoyları ve

OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

30/12/2020 tarihinde karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

KARŞI OY

1. Mahkememiz çoğunluğunca, 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin; 1., 2. ve 3. maddelerinin; 4. maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (10), (11), (12), (13), (14), (15) ve (16) numaralı fıkralarının; 5. maddesinin; 6. maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19) ve (20) numaralı fıkralarının; 7. maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (17), (18) ve (19) numaralı fıkralarının; aynı maddenin (7. maddenin) (16) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...on ikinci..." ve beşinci cümlesinde yer alan "...on dokuzuncu..." ibareleri dışında kalan kısmının; 8., 9., 10., 11., 12., 13. maddeleri ile geçici 1. maddesinin; geçici 2. maddesinin (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarının ve aynı maddenin (geçici 2. maddenin) (3) numaralı fıkrasının birinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerinin; geçici 3. maddesi ile 14. ve 15. maddelerinin söz konusu KHK'nın çıkartılmasına dayanak teşkil eden 7142 sayılı Kanunun sağladığı yetki kapsamında kalmadığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

2. Aşağıda açıklanan nedenlerle tarafımızca bu sonuca iştirak edilmemiştir.

3. Söz konusu yetki Kanunu'nun 1. maddesinde kanunun amacı "...21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yapılan değişikliklere uyum sağlamak..." şeklinde ifade edilmiştir.

4. Kanun bu amaç doğrultusunda müteakiben yapılacak işlemleri de aynı madde içerisinde bentler halinde düzenlemiştir.

5. Bu işlemler kapsamında ilgili fıkranın "d" bendinde zikredilen işlem "Kanun ve kanun hükmünde kararnamelede yer alan ... kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması ..." şeklinde ifade edilmiştir.

6. Bu düzenleme muhtevassından da açıkça anlaşılabilceği gibi söz konusu kanun daha önce kurulmuş olan kamu kurum ve kuruluşları konusunda değil, kanun veya KHK kapsamında yer alan, ancak henüz kurulmamış olan kamu kurum ve kuruluşlarının hayata geçirilmesi konusunda bir yetki vermektedir.

7. Mevcut düzenleme çerçevesinde bir kamu kurum veya kuruluşunun kurulmasının iki ön koşulu bulunmaktadır. Birincisi, kendisine kanun veya KHK kapsamında yer verilmiş olması, ikincisi de henüz kurulmamış olmasıdır.

8. Kanun koyucunun bu şekilde vermeyi tercih ettiği yetkinin mevzuatta bir karşılığı bulunup bulunmadığına bakıldığında, konumuzla da alakalı olarak böyle bir kurumun 5710 sayılı Kanunda zikredildiği görülmektedir.

9. Nükleer enerji alanında yapılacak düzenlemeler çerçevesinde icracı kurumların yanı sıra düzenleme yetkisine sahip bir kurumun da gerekliliğini öngören kanun koyucu ilk etapta bu sorunu geçici bir düzenleme ile halletme cihetine gitmiştir.

10. Bu bağlamda, 5710 sayılı Kanunun “Düzenleyici Kurum” başlığını taşıyan Geçici 1. Maddesiyle getirdiği bir hükümlerle;

11. “TAEK, nükleer faaliyetlerin düzenlenmesi ve denetlenmesi görevini yerine getirecek yeni bir kurum kurulana kadar 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu gereğince bu görevine devam eder. TAEK görevlerini yerine getirirken özel bilgi ve ihtisas gerektiren işlerde kadro aranmaksızın uygun nitelikli yerli ve yabancı uyruklu sözleşmeli personel çalıştırabilir” demek suretiyle nükleer faaliyetlerin düzenlenmesi kapsamında düzenleyici bir kurumun ilerde kurulmasından ve bu kurum ihdas edilene kadar düzenleme fonksiyonunun TAEK tarafından yerine getirilmesinden açıkça bahsedilmektedir.

12. 702 sayılı KHK ile Nükleer Düzenleme Kurumunun hayatiyet kazanması ile 5710 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinde tanımlanan düzenleyici kurum kalıcı olarak teşekkül ettirilmiştir.

13. Yetki Kanunu’nun bu kadar net bir şekilde tanımladığı bir kurumun Kanunun sağladığı yetki kapsamında olmadığını söylemek mümkün değildir.

14. Çoğunluk, yetki Kanunu’nda, Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş düzenlemelerinin yapılmasının amaçlandığını, belirtilen bu amaç ile Nükleer Düzenleme Kurulu kurulmasının örtüşmediğini ileri sürmektedir.

15. Yetki Kanunu’nun amaç maddesinde Anayasa değişikliklerine uyum sağlanması yönünde hüküm vazedilirken, akabinde çok ayrıntılı bir şekilde yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

16. Aynı madde içerisinde hem genel amaç hem de yapılacak işlemlerin bir bütün olarak düzenlenmiş olması nedeniyle, burada artık ayrıntılı düzenlenmiş bir bağlı yetki durumu söz konusudur.

17. Amaç maddesinin bu şekilde kaleme alınması nedeniyle maddenin ikinci kısmında yapılacak düzenlemelerin Kanun’un amacı kapsamında olduğunun kabul edilmesi gerekir. Zira burada tesadüfle izah edilmesi mümkün olmayacak kadar ayrıntılı bir düzenlemenin mevzuatla örtüşmesi durumu söz konusudur.

18. Kanunun kendi içerisinde tutarlı olacağı varsayımından hareketle, olmayan bir kurumun kurulmasına yetki verilmesi sırasında, belirlenen şartlara uygun bariz bir durum varken, karşılığı olmayan bir yetki verildiğini iddia etmek de mümkün olmamalıdır.

19. Diğer taraftan bu yetki ile ne tür bir kurum kurulması halinde yeni değişikliğe uygun hareket edilmiş olunacaktır? Bu soru çoğunluğun bakış açısıyla cevaplandırıldığında, henüz var olmayan hiçbir kurumun bu yetki kanunu çerçevesinde kurulması mümkün olmayacaktır. Bu kabul bizi kanun koyucunun kullanılması mümkün bulunmayan bir yetki düzenlemesi yaptığı sonucuna götürmektedir.

20. Mevcut açıklamalara ek olarak, 702 sayılı KHK ile Nükleer Düzenleme Kurulu şekillendirilirken Anayasada 6771 sayılı Kanun ile tesis edilen Cumhurbaşkanlığı başkanlık sisteminin gerekli kıldığı düzenlemelerin de dikkate alındığı hususu gözardı edilmemelidir.

21. KHK'nın 4. maddesinde; yetki belgesi veya lisans alınmasını gerekli kılan faaliyetlerin belirlenmesi konusundaki yetki Cumhurbaşkanına verilmiştir. 7. maddesinde; kurumun ilişkili olacağı bakanlığın belirlenmesi, kurumun faaliyet alanları ile görev ve yetkilerinin tespiti, kurul üyelerinin atanması noktasındaki yetkiler de Cumhurbaşkanına verilmiştir. Müteakip maddelerde mali ve personel konularıyla ilgili bir çok düzenleme Anayasada yapılan değişiklikler nazara alınmak suretiyle yapılmıştır.

22. Yukarda izah edilen hususlar çerçevesinde 702 sayılı KHK'nın 7142 sayılı Kanunun verdiği yetki kapsamında kaldığı inancıyla çoğunluğun iptal yönündeki görüşüne iştirak edilmemiştir.

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI